

dentlig højt i Sammenligning med vore Nabolandes, flere Gange, ja, saa vidt jeg husker, 4—5 Gange saa højt som i noget af disse, saa der er i og for sig liden Mening i at forhøje det. Jeg tror, at den højtærede Indenrigsminister har sagt noget lignende som: Ja, hvis Skolerne ville have disse Lærerlønninger, maa de ogsaa forhøje Elevkontingentet. Imidlertid sammenstillers man her to Ting, der ikke have noget med hinanden at gøre. At Lærerpersonalet og Forstanderen som Medlem af Lærerpersonalet kunne ønske Lønningsforhøjelsen, er rimeligt, men naar man siger til dem: Ville I have de forhøjede Lærerlønninger, maa I tage dem ved at forhøje Afgiften for Eleverne, er det at henvide dem til for Smed at rette Båger. At Skolen er let tilgængelig for Eleverne, er Hovedsagen; men her i de københavnske Skoler ere Forholdene saaledes, hvad jeg kun kortelig skal anføre, at hvis man faar Elevkontingentet forhøjet, vil man derved ramme de uskyldige.

Eleverne bestaa af forskellige Kategorier; for det første er der dem, for hvem Haandværksmestrene betale, og det endogsaa meget betydelige Beløb — særlig Malerfaget bruger denne Skole i stor Udstrækning —, og dem vil man altsaa yderligere paalægge en Byrde, som de maaske vanskeligt kunne bære, men som, selv om den kunde bæres, vilde virke saa trykkende, at det vilde virke hen til, at Faget faar Afsmag for at holde Lærlinge, og det er en Bevægelse, som er meget betænkelig, og som vi strejfedes forleden under Omtalen af Anvendelse af Drengen i Telegrafvæsenets Tjeneste. Det er en Bevægelse, som vil drive Ungdommen bort fra at søge faglig Undervisning og over til at søge Erhverv paa andre tilsyneladende nemmere Maader, hvorved de imidlertid ville gaa tabt for Samfundet som nyttige Medlemmer senere. Det er udtrykkelig udtalt af Faget — og jeg tror ikke, det er nogen Overdrivelse —, at en stærk Forhøjelse af Elevkontingentet vil i de Fag, hvor Mestrene betale Kontingentet, føre til, at man vil komme til at staa uden Lærlinge, og det kan Samfundet ikke være tjent med. Der er andre Haandværk, hvor noget lignende gælder som i Malerfaget, der dog maaske er det mest yderliggaaende Eksempel, men alligevel repræsenterer en hel Række Fag. En anden Kategori er de Elever, for hvilke Haandværksmestrene ikke betale Kontingentet. Jeg maa indskyde — det er maaske ikke alle Medlemmer bekendt —, at der

foreligger ikke nogen juridisk Forpligtelse for Mestrene til at betale Kontingentet. Det er noget, man bliver enig om ved Lærlingekontrakternes Oprettelse. Der er Fag, hvor man slet ikke betaler det; det gælder for det første de store Fabrikfag, som drives af store Aktieselskaber, Maskinfabrikker o. lign. For dem ere Lærlingene Arbejdere, som faa saa og saa megen Løn om Ugen; Arbejdsgiverne befatte sig ikke eller kun rent undtagelsesvis med deres Undervisning. Noget lignende gælder de store Bygningsfag: Tømrer- og Murerfagene. Der har Udviklingen ført til omtrent det samme, at her i København holder man slet ikke Lærlinge med Lærlingekontrakt, men betragter de paagældende nærmest som unge Arbejdere. For de Fags Vedkommende vil man ikke ramme dem, man har troet at ramme, Arbejdsgiverne, som man maaske har ment have Raad til at betale, men de ubemidlede Lærlinge. Saa ved Elevkontingentets Forhøjelse vil man for ret store Kategoriers Vedkommende for det første gøre noget urimeligt, fordi Kontingentet er højt nok i Forvejen, og for det andet ramme, hvor man ikke ønskede at ramme. Men jeg antager ogsaa, at dette er et Spørgsmaal, som man er paa Vej til at opnaa en vis Enighed om, og kan man opnaa en yderligere Forhøjelse af Tilskuddet, vil jeg selvfølgelig støtte det af alle Kræfter. Jeg vilde, da saadanne Forhandlinger endnu staa paa, i og for sig helst ønske, at dette Ændringsforslag fra Socialdemokratiets Side blev taget tilbage her under denne Behandling, naturligvis med fuldt Forbehold, som ogsaa jeg vilde gaa med til, af Retten til at genoptage det til tredie Behandling, hvis der ikke naas Overenskomst forinden. Hvis det ikke tages tilbage, vil jeg dog ikke kunne stemme imod det og vil heller ikke opfordre mine Meningsfæller til at stemme imod det, men vil for dog at bidrage til Udsigten til at opnaa noget sige: Stemmer ikke.

Med Hensyn til Garverlaboratoriet slutter jeg mig til og takker for den ærede Ordførers (N. P. Jensen) velvillige Udtalelser. Jeg skal kun kort understrege, at det er fuldstændig rigtigt, at der her ikke er Tale om nogen Fagskole. Det er, som jeg før har gjort gældende, ret meningsløst, at man har villet etablere denne Krig mod Fagskolerne, som er iværksat fra Finanslovkommissionens Side. Men naar man nu har villet forfølge Fagskolerne, er man kommen til at forfølge noget, som ingen Fagskole er. Dette Laboratorium